

Vlaamse Regering

**Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van de parochiekerk
St.-Martinus te Herzele**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 12 maart 2012 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen parochiekerk St.-Martinus te Herzele;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen op datum van 4 oktober 2012, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 4 oktober 2012,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd, met inbegrip van de cultuurgooederen die er integrerend deel van uitmaken, zoals opgesomd in de lijst als bijlage bij dit besluit, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012:

Wegens de historische en de artistieke waarde:

- als monument

parochiekerk St.-Martinus, gelegen te

HERZELE, Kerkstraat 37

bekend ten kadaster:

HERZELE, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer 440C (deel)

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Historische waarde:

- De vroegste bouwgeschiedenis van de kerk, gewijd aan de populaire middeleeuwse patroonheilige St.-Martinus, klimt vermoedelijk op tot de 10de eeuw. Onder heer Boudewijn van Herzele werd de kerk in 1147 overgedragen aan de abdij van St.-Ghislain in Henegouwen. Vanaf de bisdomhervorming van 1559 behoorde de kerk tot het aartsbisdom Mechelen, dekenij Ninove, van 1801 tot 1845 tot het bisdom Gent, dekenij Aalst, van 1845 tot 1911 tot de dekenij Ninove, sinds 1912 is Herzele een zelfstandige dekenij.
- De bewaarde oude vieringtoren en de zijkapellen in Balegemse zandsteen getuigen van de oude bouwgeschiedenis. De kerk werd een eerste maal vergroot in 1829 waarbij het koor naar het westen werd georiënteerd.
- De huidige kerk kwam tot stand in 1912 toen het schip, koor en sacristie werden wederopgebouwd onder leiding van architect Henri Valcke, die in Oost-Vlaanderen een groot aantal gebouwen, veelal religieuze gebouwen, (ver)bouwde in neostijl.
- De opvallende ligging ten noorden van de middeleeuwse burcht van Herzele, toont de waardevolle historische relatie van kasteel en kerk aan.

Historische, in casu architectuurhistorische waarde:

- De karakteristieke vormgeving van de parochiekerk wordt bepaald door de prominente oostpartij waarin de oude kerkdelen, de toren en zijkapellen, zijn verwerkt, en de kwaliteitsvolle uitbreidingen met rijke detaillering in neostijl met gotiserende elementen zoals spitsboogvensters.
- De kerk is een representatief voorbeeld van één van de kerken die door de Gentse architect Henri Valcke werden uitgebreid in aangepaste neostijl, rekening houdend met de oude onderdelen, teruggrijpend naar de gotische stijl en met hergebruik van oude materialen.

Artistieke waarde:

- De artistieke waarde uit zich in de harmonische samenhang van architectuur en interieur, met aan de kerk gerelateerd meubilair in neogotische stijl door Remi Rooms en hergebruikt meubilair uit de oude kerk, zij vormen een essentieel onderdeel van het kerkgebouw.

Het betreft een neogotisch hoofdaltaar, twee neogotische zijaltaren afkomstig van de oude kerk, een eiken communiebank fragmentarisch bewaard, kansel uit de 17de eeuw, twee 18de-eeuwse biechtstoelen en twee neogotische biechtstoelen van R. Rooms, een arduinen doopvont op steun met jaartal 1616, koperen deksel.

De kerk bevat een schilderij met kruisafneming en een Kruisweg geschilderd op doek door Jozef Meganck, ca. 1857, en verschillende heiligenbeelden: H. Rochus, en Jezus in het graf, gepolychromeerde houten beelden uit de 17de eeuw; gepolychromeerde beelden van H. Hart van Jezus, H. Theresia, H. Rita, H. Antonius, beeld van O.-L.-Vrouw van het H. Hart, stenen beelden op sokkel van H. Cornelius en H. Martinus. Ook de calvariebeelden aan de westgevel zijn een typische neogotisch ontwerp.

- De waardevolle glasramen van H. Coppejans (1934), van De Loore en uitgevoerd door Cesar Vanhevele (1955), van M. Nevens en uitgevoerd door Herman Mortier (1961), vertonen artistieke kwaliteiten en zijn illustratief voor de ontwerpers.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

30 JAN. 2013

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS